

تلاش بی وقفه

فرزند یکی از علمای حوزه‌ی قم می‌گوید:

حاج آقا درباره دوران تحصیل خویش در قم تعریف می‌کردند که: ما یک ساعت قبل از اذان صبح بیدار می‌شدیم و قبل از اذان صبح یک مباحثه داشتیم. درس‌های ما از اول صبح شروع می‌شد و لحظه‌ای از وقت خود را هدر نمی‌دادیم. در مدتی که در مدرسه‌ی فیضیه حجره داشتیم، شام ما یک عدد نان کوچک روغنی بود که از مغازه‌های جلوی در فیضیه می‌خریدیم و آن را تا رسیدن به کتابخانه می‌خوردیم و بعد در آن جا مشغول مطالعه می‌شدیم. من به علت فشار بیش از حد که به خود می‌آوردم و عدم تغذیه‌ی مناسب و سکونت در اتاق نم‌دار، مریض شدم و چند ماهی برای مداوا و تجدید نیرو به تهران رفتم.

همچنین از مرحوم شیخ محمدحسین اصفهانی نقل شده است که ایشان فرمودند:

من سیزده سال در درس مرحوم آخوند خراسانی صاحب کفایه شرکت کردم و در طول این سیزده سال فقط یک شب موفق نشدم در درس ایشان شرکت کنم و آن هم شبی بود که به زیارت کاظمین رفته بودم و به موقع نرسیدم.

^۱ - گاهی با سطحی‌نگری و تبلیغات، نگاه برخی به خدمتگزاران شریعت محمدی صلی الله علیه و آله و سلم و طلاب علوم دینی به طور کامل منفی می‌گردد؛ در حالی که نه فردی بر صلاح علم و عمل تمام ملبسان به هیأت روحانیت قسم می‌خورد و نه می‌توان باتقوایان و اهل فضل و عمل این گروه را به واسطه‌ی خطای عده‌ای انکار نمود.